

ממשקים ושיתוף פעולה בין מוסדות כללית

עולא נאטור, את"ר אבו רומי עויסאת

הכנס השנתי החמישי לאיכות ומצוינות מקצועית במעבדות המערך הארצי בכללית

רקע

בי"ח השרון הוא אחד המרכזים של הכללית לביצוע ארצי של בדיקות ליפופרוטאין a (Lpa). רמות מוגברות של Lpa כרוכות בסיכון מוגבר לאטם שריר הלב. הואיל וכך המעבדה בשרון פעלה להקמת ממשקים בין מוסדות הכללית ליעילות משלוח תוצאות הבדיקה ושמירה על אמינות.

בדיקת Lpa:

חלקיק ליפופרוטאין דומה ל-LDL במרכיביו הבסיסיים, בכך שהוא בנוי מגרעין הידרופובי עתיר בכולסטרול-אסטר וטריגליצריד, העטוף על ידי שכבת פוספוליפידים וכולסטרול חופשי. כל חלקיק Lp(a) מכיל מולקולת אפוליפופרוטאין B, הצמודה לדופן החלקיק, אך הוא מכיל בנוסף חלבון הידוע כאפוליפופרוטאין-a. המבנה של המולקולה משתנה בין אנשים כתוצאה של שוני במספר החזרות בשייר בעל מבנה הקרוי Kringles.

ככל שיש פחות חזרות בשייר של המולקולה כך היא "מסתננת" יותר לדם ומעלה את הסיכון למחלה לבבית. רמות גבוהות של ליפופרוטאין (a) Lipoprotein גורמות למגוון של מפגעים קרדיו-וסקולאריים, כולל התקפי-לב, מחלת כלי-דם היקפיים, מחלה צרברו-וסקולארית, ומחלה כלילית בגיל צעיר.

מנגנון היווצרות הרובד הטרשתי ע"י Lp(a):

בדומה ל-LDL גם Lp(a) יכול להתחמצן, ולהיקלט על ידי מקרופאגים ולשקוע בדפנות העורק. Lp(a) יכול להיקשר לליפופרוטאנים המכילים apoB, כמו גם לפרוטאוגליקנים ולפיברונקטין בדופן העורק. מעודד שקיעת כולסטרול בתאי אנדותל. מגרה תאי שריר חלק באינטימה לשגשג. Lp(a) מגביר את הביטוי של ה-endothelial adhesion molecule-1, ובכך מעודד ספיחה של מונוציטים על פני שכבת האנדותרל. משפעל את גורם השעתוק הגרעיני NFκB שהוא גורם דלקתי ומעודד גיוסם של תאי דלקת. בפלזמה יש נטייה לפוספוליפידים מחומצנים להיקלט על ידי חלקיקי Lp(a), הוא עלול להגביר את ריכוזם באזור דופן העורק ולהגביר את תהליך הטרשת. Lp(a) ופלסמינוגן מתחרים על אותם אתרי קישור על פני fibrin, ולכן Lp(a) מפריע לשפעול של פלסמינוגן על ידי tPA, וכך משבש את תהליך הפיברינוליטי ומגביר קרישיות.

ערכים מעל 75 nmol/l מהווים גורם סיכון למחלת לב CAD מומלץ לבצע את הבדיקה לפחות פעם בחיים

מטרות

• המטרה ליעול ממשקים בין מוסדות ומעבדות כללית לשיפור מעבר תוצאות בדיקות באופן מחשובי ואוטומטי לתיק חולה.

תהליך

- זיהוי הצורך בהקמת הממשק לבדיקות המגיעות ממעבדות אחרות בתוך כללית.
- תיאום והסכמה בין המעבדות להקמת הממשקים.
- הגשת בקשה למחשוב במעבדות להקמת ממשק לבדיקה.
- לאחר הקמת הממשק בדיקת תקינות המעבר של הבדיקות והתוצאות בין המעבדות.
- הרחבת הממשק לכל הבדיקות שמבוצעות מחוץ לכותלי המעבדה.

תוצאות

- חיסכון בזמן הקלדה
- מניעת טעויות הקלדה
- שליחת התוצאות באופן אוטומטי לתיק החולה ללא צורך בקיום מעקב ידני.
- מעקב אחרי הדגימות וסטטוס עבודה
- תאום ושיתוף פעולה טוב יותר בין המעבדות

סיכום ומסקנות

שיתוף פעולה בין מוסדות הכללית ותמיכה של ציוותי המחשוב יצרנו ממשקים חדשים השנה לבדיקת Lpa עם המעבדה המחוזית ירושלים ובי"ח בילינסון. ככוונתנו להמשיך ולהקים ממשקים נוספים עם מעבדות נוספות במיוחד: בי"ח שניידר והמעבדה מחוזית גליל מערב- נשר.